

Nr 91.

Av herr **Jönsson** i Fridhill, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om befrämjande av avsättning av potatisflingor.

Vid föregående års riksdag beslöts i anledning av Kungl. Maj:ts proposition att dels till understöd för anläggande av potatistorkerier å extra stat för år 1918 anvisa såsom förslagsanslag, högst 750,000 kronor, att under de närmare villkor Kungl. Maj:t ägde att bestämma för ändamålet användas med iakttagande, att understöd ej måtte utgå med belopp överstigande halva anläggningskostnaden, ävensom medgiva att Kungl. Maj:t måtte under samma år låta förskottsvis av tillgängliga medel utanordna detta belopp, dels ock att under två år från den dag, då understödet av Kungl. Maj:t beviljats, mot årligen fastställt pris av tillverkare för statens räkning inköpa vid dylikt, med understöd av statsmedel, anlagt torkeri framställda produkter.

På grund av dessa utfästelser hava under sistlidet år ett trettiotal dylika fabriksanläggningar kommit till utförande, dels genom nybyggnader och dels genom förändring av förutvarande brännvinsbrännerier till potatistorkerier. Emellertid har driften vid desamma först vid en senare tidpunkt än som från början beräknats kunnat påbörjas, detta särskilt i anledning av att de för ändamålet erforderliga maskinerna måst i stor omfattning införskaffas från Tyskland och ävenledes i en del fall besluten om utförande av anläggningar blivit fattade väl sent för att fabrikationen skulle kunna påbörjas under sistlidet höst. Härigenom hava därför för produktionen erforderlig potatis delvis betingat ett högre pris än om inköpen kunnat verkställas omedelbart vid skörden och jämväl lämnat ett

sämre utbyte, vartill kommer, att det onormala priset på bränsle, smörjoljor och förbrukningsartiklar bidragit till att göra fabrikationen av flingor om ej direkt förlustbringande, så, efter vad hittills kända resultat av nu pågående kampanj givit vid handen, lämnat otillfredsställande resultat.

Det tillskott till vår folknäring, särskilt vid den tidpunkt av året då potatisen knappast är användbar till människoföda, även om den finnes tillgänglig, som potatisflingorna äro avsedda att lämna, är obestridligen av högsta värde, och det vore därför beklagligt, om denna nya industri, som räckts en så hjälpsam hand av statsmakterna och emotsetts med stora förhoppningar av den konsumerande allmänheten, redan från början skulle vara ägnad att skapa misstro till möjligheten att lyckas att till drägligt pris framställa produkterna.

Då samfärdseln mellan länderna efter krigets slut återgår till det normala och tillförseln även till vårt land av födoämnen och fodervaror åter bringar priserna till kanske i det närmaste det läge, som var rådande före utbrottet av detsamma, är det tämligen uppenbart, att potatisflingor i den fria marknaden knappast kunna framställas till ett pris, som kan konkurrera med i näringsvärde jämförliga produkter.

Inom stora områden i landets södra provinser å sandmarker och sämre jordar bedrives som bekant en utsträckt potatisodling för avsättning till fabriksändamål, och inom dessa orter emotses givetvis flingefabrikationen med synnerligt intresse. En stor del av potatisskörden har ju tidigare tagits i anspråk dels för potatismjöltillverkning och dels för brännvinsbränning. Stärkelsefabriker för framställning av potatismjöl torde redan nu anses tillräckliga både till antal och tillverkningskapacitet för att tillgodose det normala årsbehovet inom landet, och det gäller tydligen närmast att skaffa avsättning för den potatis som eljest skulle vara övrig för bränneriändamål. Det är givetvis icke troligt att brännvinsbränningen kommer att återupptagas i förutvarande omfattning.

För att trygga avsättningen av flingor vore det därför synnerligen önskvärt om staten, exempelvis för arméns, flottans, fångvårdens m. fl. behov, där så kunde befinnas lämpligt, förbunde sig att, till pris som årligen i god tid före potatissättningen fastställdes, inköpa viss del av tillverkningen. Ett beslut härom bör tydligen

föregås av en utredning om och i vilken omfattning potatisflingor kunna ingå i leveranserna för förplägnaden vid statens inrättningar.

Denna utredning bör vara slutförd i så god tid, att resultatet av densamma kan föreläggas nästa års riksdag.

På grund av vad sålunda anförts, hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning, huruvida och i vilken omfattning potatisflingor kunna komma till användning för arméns, flottans, fångvårdens m. fl. behov samt därefter inkomma till riksdagen med förslag om de åtgärder, som böra vidtagas för befrämjande av avsättning av potatisflingor.

Stockholm den 25 januari 1918.

Sven Jönsson.